

Latweefchu Uwifes.

Nr augstas Gewefchanas = Kummissiones sraau un nowehleschanu.

Nr. 33. Zettortdeenâ 18tâ Augusta 1832.

No Jelgawas.

Wahzu-Uwifes lassa, ka ta Kolera-fehrga tur wehl nemas ne mittahs, jo ta lihds schim wehl Pranzohsu leelakâ pilsehtâ Parihs, Engländeru leelakâ pilsehtâ London, Wahz-Keisera pilsehtâ Wihn, un dauds zittâs weetas breefmigi plohsijusees un dauds zilwekus aprihjusti, un arri jau us paschu tahlu Amerika semmi welkusees. Nu jau gan schi nikna fehrga, kâ kahds nahwes engelis, fo Deews zilwekus pahrmahzidams fuhstijis, sawu zellu zaur wissahm pafaules semmehm isstaigahs, teekams ta atkal us Usiju, fur ta zehlfusees, pahrnahfs. Gan dakteri wissadas sahles isbraudsijuschu un isprohwejuschi, bet tahs wehl naw usgahjuschi, kas pehz drohschas un pilnigas dseedinaschanas schahs breefmigas slimnibas isdewigas buhtu. Deewa prahts lai no-teef; bet lai zilweki tikkai fargajahs, ka tee zaur sawu paschu neprahtigu un nefahrtigu dschwofchanu tahdâ nelainê, fehrgâs un slimnibâs ne eekriht — jo, kas few pascham palihds, tam arri Deews paliigâ nahf; bet kas to gudribu un sapraschenu atstahj, tas arri no Deewa atstahs tohp. —

No ugguns-kuggeem un ugguns-ratteem.

Englenderi, kas wissadas skunstes meisteri irr, irr jau preefsch dascheem gabdeem isdohmajuschu tahdus kuggus taifihht, kas bes aireem un sehgeleem par uhdeni eet, un kas ar ugguni un duhmeem ween tohp dsihhti. Tahdi ugguns-kuggi eet itt brangi arri prett paschu wehju, un ta braufschana ar tahdeem irr dauds schiglakâ kâ ar zitteem kuggeem. Tapehz taggad jau dauds weetas un daschâs semmês tahdus kuggus taifa, un

paschâ Ribgê warr tahdu redseht kam tihf. Bet tas wehl naw deewsgan. Nu arri jau irr isgudrojuschu tahdus rattus taifihht, kas ne no sirgeem wilkti, bet ar ugguni un duhmeem dsihhti tohp. Woi to tizzeseet, woi ne, tomehr warram appalwoht ka tas teef irr. Ak, kaut jelle kahds labfirdigs zilweks semneekem isdohmatu tahdus arklus un tahdas patkullas, fur newaijadsetu sirgu un zilweku spehku, bet fur semmi warretu kohpt un labbibu kult ar arkleem un sprigguleem, kas no duhmeem tohp dsihhti! Bet kas to dohs! Nums jau jaisteef ar saweem pascheem kanteem, un ar sawu spehku un prahtu. Kad kas to warretu isdohmaht, kâ prawu, gudribu un sapraschenu warretu zilweku galwos eedsihht, behrnus eemahziht un mulkus apgaifnoht ar duhmeem — tahds jo lohti teizams buhtu. Bet teekams tas gaddisees, lo! mehs labbaki no wissa spehka us to dsennamees, ka mehs ikdeenâ ihstena gudribâ eefsch wissahm derrigahm un waijadsigahm leetahm peeaugam un tohs darbus, fo darram, labbi isprohtam, — tad mehs til pat labbi istiffim kâ tee kas ar ugguns-kuggeem un duhmu-ratteem brauz. Sapraschana irr tahds Deewa ugguntinsch, kas wissus darbus weeglina, un gudriba irr tahdi duhmi kas muhs no pihschleem us augschu zilla.

Wezzais Jurris.

Kâ brihnischki leels apflehts noseegums brihscham zaur masu leetu gaismâ nahf.

Ne fenn ne tahf no kahda frohga turwâ meschâ nokants zilweks tappe atrasts, pee ka it skaidri warreja redseht, ka tas ar nasi saburts un greefts gruhthu nahwi bija zeetis. Ne kahdi zetta-wihri

to deen' ne bij braufufchi, un ir zitti frohga-weesti ne bij ne schodeen, ne wakkar redjeti; tikkai weens kaiminsch, us mahjahm cedams, to deenu preeksch s'cha breefiniga notikkuma bij schehlkeni pee frohdsineezes dsehris. To isdsehris, gribb maisses-kummofu uskohst, iswelf maissi no sawas kuller, un gabbalu no tahs nogreedsams, ta pirksta eegreeschahs, ka affins stipri sah' tezzeht. Du luhdsahs no frohdsineezes masu luppatinu ar fo sawu eewainotu pirkstu apseet. Schi tam dohd ffrandinu no ta pascha drehbes-gabbala, fo lah-pischanas dehl patlabban rohka turreja, un kas ar rakseem auffs galdaus' bija. Paldeews faz-zijis tas pa masu brihtinu us mahjahm aisgahje. — Ohtra deena, kad zella-wihri scho lihki atradde un us frohgu aiswedde, tappe tudalin muischai un teesai sunna dohta, un wiffur aschi ismeklehts, woi fur ne warretu kahdu skaidru sinnu dabbuht par scho noseegumu; bet wijs bij par welti. Tas lihkis tikke pawissam nogehrbts, un zaur zaurim ismeklehts; bet ne weenu grassi, ne kahdu papihru pee ta ne atradde, un no gihmja to arr ne warreja pasiht, jo winsch ta ar nascheem bija sabaddihts, ka pawissam ka zilweka-gihmis wairs ne isfattijahs. Wehl reisi wiffas winna drehbes tohp istrattitas, ir schaura kabbatina kamsolös, fur knappi rohka eelihde, tohp ismekleta, bet ir no tahs nefo ne iswelf, ka tikkai masu ar affininu apraipitu luppatinu, pee kurras affinis jau peekaltufchas bija. Jan gribbeja to luppatinu, ka kahdu neeka-lectu noht mest, kad frohdsineeze to eeraudsijsufi, leela fleegschana fleedse: ak Deewin! Deewin! es pasihstu to sleykawu! es to tuhda isteilschu! Wiffi apfahrtstahwedami istruhkabs par scho wallobu, un jau tee klastbuhdani teefas-wihri taifijahs to frohdsineezi fanemt, dohinadami, woi patti ne effoht to grehku darrijufi, kad schi itt lehnigi us teemfazzija: darrait, fo gribbeet, gohdigi teefas-wihri; bet to sleykawu es esmu pasinnufi pee schih's-affinainas luppatinas. Wakkar ap scho laifu weens no muhsu kaimineem sch' schehlkeni dsehre, un pehz tam maissi nogreestees gribbedams, pirkstufew pahrgreese, un no mannim luhdsch's luppatinu, scho waini aptiht. Es winnam to dewu, un pasihstu scho luppatinu, tadehl ka ta no rai-

bas drehbes, prohti no s'cha wezza galbauta irr, fo lah-pischanas dehl torc' rohka turreju. Suh-tait tik us mannu kaiminu un leezeet to fanemt; winsch teescham ne warrehs leegt sawu noseegumu. Ta tas notikka. Tas kaiminsch bija lehti fanemmams, jo winsch to leelu grehku padarrijis, un mahjas pahrnahjis, to paschu deenu wehl apfirga, bet ne weenam zilwekam wahrdu ne atbildeja, kaut ir desant reises tikka jautahs, kas tam kaitoht. Ta Deews scho blehdi us weetas sohbiya, jo schis leelas mohkas zeete zaur sawu paschu sinnamu firdi, kas tam weenunehr ta fakfoht auffs fleedse: zilweks! fo tu effi darrijis! No ta azzumirkla, fur tas noseegums notikka, winsch ne warreja ne fur wairs glabhtees, un no schauschalahm pahrnemts ar mohkahm lihds sawahm mahjahm aiswillkabs, fur ohtra deena no teefas tappe fanemts. Preeksch teefas tas is-teize, ka tas naudu kahrodams scho leelu grehku padarrijis, ka winsch redsejis, ka weens Wahzeets kohka pakrehlli sawu naudas-masumianu f'aitijis un papreeksch tikkai dohnajis to aplaupiht, bet pehz, kad schis eefahjis stipri pretti tur-retees, tas winnu pahrwinnemjis, ar nascha-duh-reneem noduhris, un beidsot wiffas kabbatas ismekledams tikkai mas naudas un zittus papihrus atraddis. No ta, ka winnam pee kabbatu ismekleschanas ta luppatina no pirksta bija nomaukusees, winsch ne fo ne sinmaja; un tomehr zaur to schis leelais noseegums tik ahtri gaisina nahje, kas bes tam warr buht zilweku azzim buhtu apstehpts palizjis.

C. M — r.

Z i h r a w a s m a h z i t a j a m.

Masos Deschöds,
tai 3otä Zuhni deenä 1832.

Waffaras fwehtkös, mihtais tehws, man leels preeks gabbijahs. Rektors G. . dabjuja no Iggaumu semmes, no R. . pilsehta, no weena zittahrtiga skoblas beedra, Dintera audsefna, grammatinu, kurrä winsch no arraju behrmu skohleschanas firsnigi isrunnajahs un arri manni

peemian, kauftsch es ne maf ne simu, no kurre-
 nes winsch man pasihst. — Gan winsch arri
 gauschahs, kà grubti tas effoht, to labbu tà
 wairoht, kà weena taisna gohdiga dwehsele wehl;
 gan winsch baidahs, kà tahs jaunas skoblas
 mahzibas muhsu tehwu semmè labpraht ne taps
 usnemtas bet no dascheem taps naiditas. —
 Ne muhscham! — tas laifs irr klah, fur tahs
 miglu mahfonas tumfchas mulkibas un breefni-
 gas netaisnibas suddihs; jau pulks to wectu, fur
 mihlestiba, gohds, taisniba, skaidraka Deewa
 atsihschana seed, jau patezzejufi gaischa faulite
 muhsu schehliga semmes-tehwa Nikolai; ap-
 fahrt schihs leelas faulites pulks swaigsnischu,
 kas mihliga gaisnina sawus swehtus starrus bei-
 dsamas paleijas waddihs. — Mehs dsihwojam
 laimigafds laifds, pahr muns walda weens
 wifsu schehligs mihlais tehws, kas sawa leela
 walsti wifsu labbu wehl un wairo; muhsu tehwu
 semmes gohda krehfli sehd Nikolai, kas zil-
 weku aplaimoschenu jau tuhstohsch-kahrtigi is-
 darriht, schehligi steidse. —

Tas laifs irr klah, fur waldischana un pa-
 walstneeki atsihs: „tam waijag zittabi tapt!“ tà
 mehs sawu mehrki — muhschigu meeru un lai-
 mi ne fasneggim. — Lai ne weens gohda-wihrs
 ne nogurst, to labbu wairoht, kad arri daudsreis
 israhditohs, kà winna puhleschanas ne sell; sa-
 wà laikà wif usseedehs. Es ne bihstohs, kà
 muhsu tehwu semmè ne taptu atsihts tas lab-
 buns to jaunu skohleschanas mahzibu preeksch
 arraju laudim, no kurrain tik dauds swehtibas
 reds eeksch zittahm semmehm. Kad arri kahds
 prettineeks tahs taisnibas, tahs mihlestibas, tahs
 pateefas deewabihjaschanas rastohs, ak! tas to
 labbu ne spehs apturreht — jo tas irr Deewa
 swehts, muhschigs nolikkums, tas irr winna
 muhschigs prahts, kà wisseem buhs pee skaidras
 atsihschanas, pee swehtischanas kluht. Ras
 warr prett Deewu karoht; grubt irr, prett
 dsennuli spahrdiht. — Ak! juhs aprau-
 dadami, noschelojami! kas juhs to tumfibu
 mihlojat un preeksch gaismas baidatees, arri
 juns atnahs tas laifs, fur juhs sawu mahur
 atsihseet, tad juhs waimanaseet: „Ak! zil tah-
 ku essam mehs no sawa mehrka atklichdusch; nu

mehs to wairs panahkt ne spehsim, jo ta faule
 noreet, nakts irr klah.“ —

Mehs tad gribbam ne apnikfusch to labbu
 wairoht, ne baididamees preeksch grubtibahm.
 Lai buhtu grubt karoht! bet kas panahze
 meeru bes karrroschanas? kas karro, kas ustiz-
 zigi taisniba karro — winne — winmehs. —
 Swehta apsimaschana miht tai dwehsele, kas
 preeksch zilweku laimes un meera karro; to ap-
 mahjo debbes meers, debbes lihgsniba. Sneeg-
 sim tad prett tahm gaismas leesnahm, kas
 muns atspihd no tahs angstas faules; sehkim
 tai augliga semmè, lai arri weetahm afinini roh-
 nahs; gan tur, fur afinini gull, ne kas ne sels,
 bet apfahrt zelsees stalti dalbini — tahs pilnas
 wahrpes leegsees pahr winnu wirsgallu un ap-
 ehnohs winnus. Strahdasim ir sawa masa wid-
 du, sawa nespehziha eeksch to, fo Deews gribb,
 eeksch to, kas zilweku dwehseles taisno, meerina.

Ruhfsams, mihlais tehws, apgahdajeet jelle
 no zeeniga Steffenhagen kunga, kas tik daudsreis
 sawu schehligu prahtu prett latweescheem rahdi-
 jis, lappu, wirf kurre masi un bischi bohstawi
 driffeti un kad ruhmes, wehl kahdi wahrdi, kur-
 rus juhs farakliseet, kà geldigi; bet scheem boh-
 staweem waijag tik discheem un rupjeem buht, kà
 zeen. Steffenhagen kungs winnus skappeht warr,
 lai tohs labbi no tahlenes warr redseht. Scho
 lappu, us dehli uslimehtu, pee feenas pakarr
 un tà wisseem eesahzejeem ar nuhjim rahda us
 reisi bohstawus pasiht. *) — — — —

Andreas.

*) Tas preeksch nohtes, sebbaki gahdasim tahlaf.

S a u l e

I.

Jau nakts irr noht, jau beena klah,
 Jau krehliba muhs steids atstah;
 Jau faule wehle labburih
 Skweenam, kurre ta apspihd.

2.
 La fmaida itt kà mahmina,
 Kas behrmus zett pee darbina;
 Muhs usfauz: „Mihli! zekatees,
 „Un mannà gaismà kustatees.“

3.
 Un fauz: „Utkahjeet guktuweet,
 „Laihs irr, ko labbu strahdaht eet;
 „Us manneem darbeem skattatees,
 „Un labbu darriht mahzatees.“

4.
 „Pahr launeem, labbeem, spihbu es,
 „Mans spohschums wisseem maifi neff;
 „Nu tad ir juhs nu strahdajeet
 „Un draugeem, fkaugeem, labbdarreet.“

5.
 Kai knaschi mehš tad steidsamees,
 Pee fameem darbeem peespeestees;
 Kai spehkt' un lusti wenojam,
 Ka labbu darriht paspehjam.

6.
 Ka wakkarà tai noreetoht,
 Mums firds to salbu leezib' dohd:
 Mehš schodeen labbu strahdaj'schi,
 Er zittu laimi wairoj'schi.

7.
 Bet flinkodams kas wasajahs,
 Us strahdaschanu ne dsennahs,
 Pee-ehdis, mefle guktuweet,
 Naw wehrts, ka saule tam useet.

L.....l.

Teefa fluddinaschana.

Pehz spreeduma weenas Dohbeles aprinka teefas,
 taps tanni 24tâ Augustâ f. g. daschabas no teem Kal-
 nazeemas Lahtschu frohga bijuscheem frohgereem
 Stoefel, dehl ne peepildischanas sawa kuntrakta eekih-
 letas leetas uhtropê pahrdohstas, — tadehl tohp ikka-
 tris, kam patiktu ko pirkt, usazinahts, tanni minne-
 ta deenâ pee schihs teefas atnahkt.

Kalnazeema pagasta teefa 24tâ Juhli 1832. I
 Andr. Krauklis, peesehdetais.
 (Nr. 353.) E. Schwarz, pagasta teefas ffrihwe-
 ra weetâ.

Zitta fluddinaschana.

Dohbelê taps tas Mahrinu tirguš pirmdeenâ 29tâ
 Augusta turrehts, kas wisseem par sinnu. 2

Naudas, labbibas un prezzu tirguš us plazzi. Rihgê tanni Imâ Augustâ 1832.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 65 kap. papihru naudâs geldeja	1	—	I pohds lannepu . tappe maksahst ar	1	—
5 — papihru naudâs	1	36	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I jauns dahsberis	1	31	I — — flittakas surtes — —	1	60
I puhres rudsu . . . . . tappe maksahst ar	1	48	I — tabaka	—	60
I — kweeschu	2	30	I — bselses	—	65
I — meeschu	1	5	I — fweesta	2	20
I — meeschu = putrainu — — —	1	35	I muzza filku, preechu muzzâ — —	4	75
I — ausu	—	65	I — — wihkschnu muzzâ — —	5	—
I — kweeschu = miltu	2	60	I — farkanas fahls — — —	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	60	I — rupjas leddainas fahls — — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	1	30	I — rupjas baltas fahls — — —	4	40
I — firnu	1	25	I — smalkas fahls	3	60
I — linnu = sehklas	2	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — lannepu = sehklas	1	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
I — timmenu	2	50	maxâ.		

It zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen. Regierungs-Assessor Dieberichs, für den Censor.
 No. 333.